

ОЦІНКА СТОМАТОЛОГІЧНОГО СТАТУСУ СТУДЕНТІВ З КУРСУ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ВДНЗУ «УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ» ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» (м. Полтава)

natali.brailko@mail.ru

Дане дослідження є фрагментом планової наукової роботи кафедри пропедевтики терапевтичної стоматології ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» «Відновлення стоматологічного здоров'я у пацієнтів з основними стоматологічними захворюваннями та їх реабілітація», № державної реєстрації 01114006300.

Вступ. Здоров'я – це головна цінність не тільки окремої людини, а й суспільства в цілому. На показники здоров'я, особливо студентської молоді, впливає низка факторів, одним із головних є нервово-психологічне навантаження особливо під час перших курсів навчання у вищих навчальних закладах. Існує думка, що у всіх студентів до третього року навчання відбувається значне погіршення показників стоматологічного статусу, виявляється зростання інтенсивності карієсу, індексу КПВ, некаріозних уражень твердих тканин зубів, захворювань слизової оболонки порожнини рота і хвороб пародонту. Подібні дослідження були проведені на базі Української медичної стоматологічної академії серед студентської молоді [7]. Дослідження стоматологічного статусу у молоді залишається актуальним і сьогодні [3,9,10].

Метою нашого дослідження стало вивчення стоматологічного статусу студентів 3 курсу стоматологічного факультету.

Об'єкт і методи дослідження. На базі кафедри пропедевтики терапевтичної стоматології проведено стоматологічне та соціологічне обстеження 180 студентів 19-20 років. З них 90 хлопців та 90 дівчат. При вивченні стоматологічного статусу відзначали особливості будови і наявність захворювань слизової оболонки порожнини рота, губ, язика, тканин пародонта і твердих тканин зубів, вивчали частоту ураження твердих тканин зубів та тканин пародонту [2,4,9].

Стоматологічне обстеження проводилося за рекомендаціями ВООЗ (Є. В. Боровський, П. А. Леус, 1985). Всі пацієнти були обстежені лікарем-стоматологом із заповненням амбулаторних карт стоматологічного хворого 043/о. На етапі збору анамнезу життя деталізували побутові умови та характер харчування, що в подальшому давало змогу використовувати ці дані з метою з'ясування можливих етіологічних чинників захворювання. До уваги бралися спадковість.

При клінічному огляді порожнини рота визначали зубну формулу, вид прикусу, глибину присінку порожнини рота, наявність травматичної оклюзії, колір слизової оболонки ясен, вираженість вуздечок, місце їх прикріплення на альвеолярному відростку, стан твердих тканин зубів, пародонтологічний статус, папілярно-маргінально альвеолярний індекс (РМА) (S. Parma 1960) (в ділянці всіх зубів), гігієнічний індекс Greene-Wermillion (1964).

Вивчення зубного ряду включало виявлення каріозних порожнин, пломбованих і видалених зубів. Для визначення ступеня ураження зубів карієсом використовували індекси поширеності та інтенсивності каріозного процесу.

Індекс поширеності карієсу виражали у відсотках. Для цього кількість осіб, у яких були каріозні порожнини (крім осередкової демінералізації), ділили на загальну кількість обстежених і множили на 100.

Для оцінки інтенсивності карієсу використовували індекс КПВз – сума каріозних, пломбованих і видалених зубів у одного обстежуваного. Середню величину індексу розраховували шляхом знаходження суми індивідуальних індексів і ділення на кількість обстежених.

Діагностику та диференційну діагностику некаріозних уражень (флюороз, клиноподібний дефект, підвищене стирання та ін.) проводили за спеціальними таблицями (Михальченко В. Ф. із співавт., 2006) [1,2,3,5,6,10].

Стан губ оцінювали за клінічним станом, при цьому звертали увагу на колір, вологість, набряклість, щільність, піддатливість, рухливість, консистенцію, болючість, наявність ерозій, виразок та інших патологічних змін різних ділянок слизової оболонки порожнини.

Соціологічне дослідження полягало в анкетуванні з питань харчування, способу життя, гігієни порожнини рота, регулярності відвідування стоматолога, медичної обізнаності [4,11,12].

Статистичну обробку результатів досліджень здійснювали за допомогою загальноприйнятих методів варіаційної статистики [8].

Результати дослідження та їх обговорення. Результати опитування дозволили встановити, що в більшості студентів, у зв'язку з переїздом, крім клі-

матичних, соціально-побутових умов, відбуваються значні зміни в режимі харчування.

Виявлено, що гігієні порожнини рота надають важливого значення 75% студентів, а 25% не приділяють їй належної уваги. Шляхом анкетування було встановлено такі показники індивідуальної гігієни ротової порожнини: зуби чистять двічі на день 69% молоді, 31% – віддають перевагу чищенню вранці. 2 хвилини чистять зуби 58% студентів, 1 хвилину – 32% опитаних і 10% – чистять менше 1 хвилини. Термін використання зубної щітки становить 3 місяці: «так» вважають 54% студентів, 46% – переконані, що цей термін більший. Застосовують додаткові засоби гігієни порожнини рота 100% опитаних. Найбільш популярними є жувальні гумки. Ними регулярно користуються 83% студентів, проте використовують їх, в більшості випадків не замислюючись про їх особливість. На 2-му місці – зубочистки, їх застосовують 65% студентів, але нерегулярно. 35% опитаних повідомило, що користуються зубними нитками (флосами), 26% – ополіскувачами для порожнини рота, 20% – щітками для язика, 4% – міжзубними йоршиками.

При аналізі гігієнічного стану порожнини рота звертали увагу на характер нальоту на зубах. Окрім м'яких назубних нашарувань визначали тверді: зубний камінь та щільний пігментований зубний наліт.

Отримані результати дозволили встановити взаємозв'язок між особливостями функціонального стану та стоматологічного статусу у студентів на різних етапах адаптації до нових умов життєдіяльності.

Так, у обстежених студентів у віці 19-20 років поширеність каріозного процесу склала 71,83% у юнаків та 70,29% у дівчат при інтенсивності КПУ зубів – 4,42 ± 0,23 та 4,58 ± 0,23 у юнаків та дівчат відповідно.

Відповідно поширеність карієсу зубів у студентів 3 курсу ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» являється середньою, а інтенсивність каріозного процесу виявилась високою. Серед усіх некаріозних уражень, що були виявлені при обстеженні студентів, найбільш часто траплялися гіпоплазія емалі (24%) та травматичні ураження зубів (24%), що склали майже половину усіх виявлених уражень. Окрім гіпоплазії та травматичних уражень також виявлено гіперестезію твердих тканин зубів (17,4%), клиноподібні дефекти (9,3%), дисколорити зубів (9,3%), патологічне стирання (5,3%), пігментований зубний

наліт (4%), ерозії емалі (4%) та аномалії форми зубів (2,7%). Траплялися також і поєднані патології, зокрема, поєднання травматичних уражень та гіпоплазії емалі, гіпоплазії емалі та дисколоритів зубів, а також клиноподібного дефекту та дисколоритів зубів.

При огляді тканин пародонта було виявлено клінічні ознаки пародонтиту в 9 ± 1,3% обстежених. Ознак пародонтозу не виявлено. Поширеність запальних змін в яснах склала 26 ± 2,0. Переважно зустрічались легкі форми хронічного катарального гінгівіту 38,2 ± 1,8. Індекс РМА ($M \pm m$) = 10,1 ± 2,1, ГІ ($M \pm m$) = 0,8 ± 0,02.

Висновки. Таким чином, нами зафіксована висока частота виявлення карієсу серед студентів у віці 19-20 років: поширеність каріозного процесу склала 71,83% у юнаків та 70,29% у дівчат при інтенсивності КПУ зубів – 4,42 ± 0,23 та 4,58 ± 0,23 у юнаків та дівчат відповідно некаріозних уражень твердих тканин зубів найбільш часто траплялися гіпоплазія емалі (24%) та травматичні ураження зубів (24%), що склали майже половину усіх виявлених уражень. Виявлено гіперестезію твердих тканин зубів (17,4%), клиноподібні дефекти (9,3%), дисколорити зубів (9,3%), патологічне стирання (5,3%), пігментований зубний наліт (4%), ерозії емалі (4%) та аномалії форми зубів (2,7%). Траплялися також і поєднані патології, зокрема поєднання травматичних уражень та гіпоплазії емалі, гіпоплазії емалі та дисколоритів зубів, а також клиноподібного дефекту та дисколоритів зубів, захворювань пародонту. При огляді тканин пародонта було виявлено клінічні ознаки пародонтиту в 9 ± 1,3% обстежених. Ознак пародонтозу не виявлено. Поширеність запальних змін в яснах склала 26 ± 2,0. Переважно зустрічались легкі форми хронічного катарального гінгівіту. Наші дані спостереження дещо відрізняються від таких, що проводили Сідаш Ю. В. і співав. тому, що ними була охоплена більшість студентської молоді академії. Наші ж дослідження базувалися лише на клінічному огляді студентів 3 курсу стоматологічного факультету.

Перспективи подальших досліджень. Виникнення вище вказаних захворювань у студентів на тлі зміни режиму харчування, сну і відпочинку обґрунтовує необхідність розробки профілактичних і лікувальних заходів, спрямованих на підтримку як соматичного, так і стоматологічного статусу студентів.

Література

1. Безвушко Е. В. Лікування системної гіпоплазії емалі / Е. В. Безвушко // Современ. стоматол. – 2010. – № 5. – С. 59-60.
2. Белоклицкая Г. Ф. Некаріозные поражения твердых тканей зубов / Г. Ф. Белоклицкая // Мистецтво лікування. – 2006. – № 9. – С. 88-90.
3. Кріль І. А. Поширеність системної гіпоплазії емалі у школярів м. Івано-Франківська / І. А. Кріль, М. М. Рожко // Гал. лікар. вісник. – 2011. – Т. 18, № 2. – С. 53-55.
4. Курякина Н. В. Стоматологічна профілактика / Н. В. Курякина, Н. А. Савельєва. – М.: Мед. Книга Н. Новгород: Изд-во НГМА, 2003. – С. 156-161.
5. Макеева И. М. Клиническая оценка эффективности дентингерметизирующего раствора при лечении некаріозных поражений зубов кариовидного дефекта и эрозии твердых тканей зуба / И. М. Макеева, Н. Н. Адян // Клини. стоматол. – 2008. – № 3. – С. 82-85.
6. Олейник Е. А. Динамическое исследование состояния зубной эмали у пациентов с гипоплазией / Е. А. Олейник // Стоматология детского возраста и профилактика. – 2008. – № 1. – С. 42-43.
7. Сідаш Ю. В. Епідеміологічне дослідження стоматологічного статусу студентів / Ю. В. Сідаш, Л. Й. Островська, Т. Д. Бублій // Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник УМСА. – 2012. – Том 13. Вип 2 (42). – С. 62-64.
8. Славин М. Б. Методы системного анализа в медицинских исследованиях / М. Б. Славин. – М.: Медицина, 1989. – 302 с.
9. Стоматологія профілактична / [Орехова Л. Ю., Улітовський С. Б., Кудрявцева Т. В. та ін.]. – М.: ГОУ ВУНМЦ, 2005. – 158 с.

10. Ткаченко І. М. Етіологічні чинники в розвитку патологічної стертості емалі зубів / І. М. Ткаченко // Вісн. пробл. біол. і мед. – 2011. – Вип. 2. – Т. 1. – С. 48-50.
11. Улітовський С. Б. Гігієна порожнини рота в пародонтології / С. Б. Улітовський. – М.: Медична книга, 2006. – С. 108-111.
12. Kim B. H. Bacterial Physiology and Metabolism / B. H. Kim, G. M. Gadd. – Cambridge University Press. – 2008. – 552 p.

УДК 616.31-057.87-071

ОЦІНКА СТОМАТОЛОГІЧНОГО СТАТУСУ СТУДЕНТІВ З КУРСУ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ВДНЗУ «УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ»

Браїлко Н. М., Коваленко В. В., Ткаченко І. М.

Резюме. Встановлено, що у всіх студентів до третього року навчання відбувається значне погіршення показників стоматологічного статусу, виявляється зростання інтенсивності карієсу, індексу КПВ, некаріозних уражень твердих тканин зубів, захворювань слизової оболонки порожнини рота і хвороб пародонту.

Метою нашого дослідження стало вивчення стоматологічного статусу студентів з курсу стоматологічного факультету.

Проведено стоматологічне та соціологічне обстеження 180 студентів 19-20 років. З них 90 хлопців та 90 дівчат.

При клінічному огляді порожнини рота визначали зубну формулу, вид прикусу, глибину присінку порожнини рота, наявність травматичної оклюзії, колір слизової оболонки ясен, вираженість вуздечок, місце їх прикріплення на альвеолярному відростку, стан твердих тканин зубів, пародонтологічний статус.

Так, у обстежених студентів у віці 19-20 років поширеність каріозного процесу склала 71,83% у юнаків та 70,29% у дівчат при інтенсивності КПУ зубів – $4,42 \pm 0,23$ та $4,58 \pm 0,23$ у юнаків та дівчат відповідно за оцінкою ВООЗ, гіпоплазія емалі (24%) та травматичні ураження зубів (24%), гіперестезія твердих тканин зубів (17,4%), клиноподібні дефекти (9,3%), дисколорити зубів (9,3%), патологічне стирання (5,3%), пігментований зубний наліт (4%), ерозії емалі (4%) та аномалії форми зубів (2,7%).

Таким чином, висока частота виявлення карієсу, захворювань пародонту, некаріозних уражень твердих тканин зубів, слизової оболонки порожнини рота у студентів на тлі зміни режиму харчування, сну і відпочинку обґрунтовує необхідність розробки профілактичних і лікувальних заходів, спрямованих на підтримку як соматичного, так і стоматологічного статусу студентів.

Ключові слова: студенти, стоматологічний статус, некаріозні ураження зубів.

УДК 616.31-057.87-071

ОЦЕНКА СТОМАТОЛОГИЧЕСКОГО СТАТУСА СТУДЕНТОВ З КУРСА СТОМАТОЛОГИЧЕСКОГО ФАКУЛЬТЕТА ВГУЗУ «УКРАИНСКАЯ МЕДИЦИНСКАЯ СТОМАТОЛОГИЧЕСКАЯ АКАДЕМИЯ»

Браїлко Н. М., Коваленко В. В., Ткаченко І. М.

Резюме. Установлено, что у всех студентов к третьему году обучения происходит значительное ухудшение показателей стоматологического статуса, оказывается рост интенсивности кариеса, индекса КПУ, некарриозных поражений твердых тканей зубов, заболеваний слизистой оболочки полости рта и болезней пародонта.

Целью нашего исследования стало изучение стоматологического статуса студентов з курса стоматологического факультета.

Проведено стоматологическое и социологическое обследование 180 студентов 19-20 лет. Из них 90 юношей и 90 девушек.

При клиническом осмотре полости рта определяли зубную формулу, вид прикуса, глубину преддверия полости рта, наличие травматической окклюзии, цвет слизистой оболочки десен, выраженность уздечек, место их прикрепления на альвеолярном отростке, состояние твердых тканей зубов, пародонтологический статус.

Так, у обследованных студентов в возрасте 19-20 лет распространенность кариозного процесса составила 71,83% у юношей и 70,29% у девушек при интенсивности КПУ зубов – $4,42 \pm 0,23$ и $4,58 \pm 0,23$ у юношей и девушек соответственно по оценке ВОЗ, гипоплазия эмалі (24%) и травматические поражения зубов (24%), гиперестезия твердых тканей зубов (17,4%), клиновидные дефекты (9,3%), дисколорит зубов (9,3%), патологическое стирання (5,3%), пигментированный зубной налет (4%), эрозии эмалі (4%) и аномалии формы зубов (2,7%).

Таким образом, высокая частота выявления кариеса, заболеваний пародонта, некарриозных поражений твердых тканей зубов, слизистой оболочки полости рта у студентов на фоне изменения режима питания, сна и отдыха обосновывает необходимость разработки профилактических и лечебных мероприятий, направленных на поддержку как соматического, так и стоматологического статуса студентов.

Ключевые слова: студенты, стоматологический статус, некарриозные поражения зубов.

UDC 616.31-057.87-071

ESTIMATION OF THE STOMATOLOGIC STATUS OF STUDENTS З COURSES OF STOMATOLOGIC FACULTY HSEIU «UKRAINIAN MEDICAL STOMATOLOGIC ACADEMY»

Brailko N. N., Kovalenko V. V., Tkachenko I. M.

Abstract. Health is main value not only the separate person, but also a society as a whole. On indicators of health, especially student's youth, a number of the factors influences, one of the main things is nervous and psychological

pressure especially during the first curriculums in higher educational institutions. There is an opinion, that all students by third year of training have a considerable deterioration of indicators of the stomatologic status, there is a growth of intensity of caries, index CFE, not carious defeats of hard tissues of a teeth, diseases of a mucous membrane of an oral cavity and illnesses of paradontium. Similar researches have been spent on the basis of the Ukrainian medical stomatological academy among student's youth [8]. Research of the stomatological status at youth remains actual and today.

Studying of the stomatologic status of students 3 courses of stomatologic faculty became the purpose of our research.

Objects and research methods. On the basis of chair of propaedeutics of therapeutic stomatology stomatologic and sociological inspection of 180 students of 19-20 years is spent. From them 90 young men and 90 girls. At studying of the stomatological status marked features of a structure and presence of diseases of a mucous membrane of an oral cavity, lips, toung, paradontium tissues and hard tissues of a teeth, studied frequency of defeat of hard tissues of a teeth and paradontium tissues.

Sociological research consisted in questioning concerning a food, a way of life, hygiene of an oral cavity, a regularity of visiting of the stomatologist, medical awareness.

Statistical processing of results of researches carried out by means of the standard methods of variation statistics.

Results of research and their discussion. Results of interrogation have allowed to install, that at the majority of students, in connection with moving, except climatic, social conditions, there are considerable changes in a diet.

It is revealed, that to hygiene of an oral cavity give great value of 75% of students, and 25% do not give it due attention. By questioning was install such indicators of individual hygiene of an oral cavity: a teeth cleans two times in day of 69% of youth, 31% – prefer to cleaning in the morning. 2 minutes clean a teeth of 58% of students, 1 minute – 32% of the interrogated and 10% – clean less than 1 minute. Term of use of a tooth-brush makes 3 months: «Yes» consider 54% of students, 46% – are convinced, that this term more. Apply additional means of hygiene of an oral cavity of 100% interrogated. The most popular are chewing elastic bands. Them 83% of students regularly use, however use them, in most cases not reflecting about their features. On 2nd place – toothpicks, apply them 65% of students, but is irregular. 35% interrogated have informed that they use tooth threads (floss), that 26% – conditioners for an oral cavity, 20% – brushes for language, 4% – inter tooth brush.

At the analysis of a hygienic condition of an oral cavity paid attention to character of a touch on a teeth. Except soft dental deposit stratifications defined the hards: a tooth stone and dense pigmentation tooth deposit.

The received results have allowed to install interrelation between features of a functional condition and the stomatological status at students at different stages of adaptation to new conditions of ability to live.

So at the surveyed students at the age of 19-20 years prevalence carious process has made 71,83% at young men and 70,29% at women at intensity CFE of a teeth – $4,42 \pm 0,23$ and $4,58 \pm 0,23$ at young men and girls accordingly.

According to prevalence of caries of a teeth at students 3 courses HEIUIU «Ukrainian medical stomatological academy» is average, and intensity of carious process has appeared high. Among all not carious defeats revealed at inspection of students, most often happened hypoplasia of enamels (24%) and traumatic defeats of a teeth (24%), all revealed defeats which have made almost a half. Except hypoplasia and traumatic defeats the hyperesthesia of hard tissues of a teeth (17,4%), clinoid defects (9,3%), dyscoloring of a teeth (9,3%), pathological deleting (5,3%), pigmentation tooth deposit (4%), enamel erosion (4%) and anomalies of the form of a teeth (2,7%) also is revealed. Were as well in a pathology combination, in particular a combination of traumatic defeats and hypoplasia of enamels and dyscoloring teeth, and also clinoid defect and dyscolorating of a teeth.

At survey of paradontium tissues it was revealed clinical signs of parodontity in $9 \pm 1,3\%$ surveyed. Periodontosis signs it is not revealed. Prevalence of inflammatory changes in a gum has made $26 \pm 2,0$. Mainly there were easy forms of chronic catarrhal gingivitis $38,2 \pm 1,8$. Index PMA ($M \pm m$) = $10,1 \pm 2,1$, HI ($M \pm m$) = $0,8 \pm 0,02$.

Conclusions. Thus, we record high frequency of revealing of caries among students at the age of 19-20 years: prevalence of carious process has made 71,83% at young men and 70,29% at women at intensity of CFE of a teeth – $4,42 \pm 0,23$ and $4,58 \pm 0,23$ at young men and girls accordingly not carious defeats of hard tissues of a teeth most often happened the hypoplasia of enamels (24%) and traumatic defeats of a teeth (24%), all revealed defeats which have made almost a half. Pathological deleting (5,3%), pigmentating tooth deposits (4%), enamel erosion (4%) and anomalies of the form of a teeth (2,7%) is revealed hyperesthesia of hard tissues of a teeth (17,4%), clinoid defects (9,3%), dyscoloring of a teeth (9,3%). There was and combined pathology, in particular a combination of traumatic defeats and hypoplasia of enamels, hypoplasia of enamels and dyscoloring of a teeth, and also clinoid defect and dyscoloring of a teeth, diseases of paradontium. At survey of paradontium tissues it was revealed clinical signs of parodontium in $9 \pm 1,3\%$ surveyed. Periodontosis signs it is not revealed. Prevalence of inflammatory changes in a gum has made $26 \pm 2,0$. Mainly there were easy forms chronic catarrhal gingivitis. Our given supervision differ from what spent Sidash J. V. and authors a little because they had been captured the most part of student's youth of academy. Our researches were based only on clinical survey of students 3 courses of stomatologic faculty.

Perspective of the further researches. Occurrence of the above-stated diseases at students against change of a diet, a dream and rest proves necessity of working out of the preventive and medical actions directed on support both somatic, and the stomatologic status of students.

Keywords: students, stomatological status, not carious defeats of hard tissues of a teeth.

Рецензент – проф. Скрипніков П. М.

Стаття надійшла 08.11.2015 року